

KRAJ

příloha Libereckého kraje
listopad 2015

UDÁLOST MĚSÍCE

DNY GIS 2015

Již 15. ročník jedné z nejpopulárnějších akcí v Libereckém kraji, Dnů geografických informačních systémů (GIS), se uskuteční ve dnech 18.–20. listopadu 2015 v Liberci, a to hned na dvou místech – v Krajské vědecké knihovně a novém pavilonu G Technické univerzity. Návštěvníci tak budou mít možnost se např. seznámit s nejaktuálnějšími trendy v tvorbě mapových systémů, vyzkoušet si Google Earth nebo 3D brýle pro prostorové mapy. Záštitu nad akcí převzal hejtman Libereckého kraje Martin Půta.

Třetí listopadový týden již tradičně patří celosvětovému týdnu geografického uvědomění, jehož součástí jsou i Dny GIS. Organizace po celém světě pořádají přednášky, workshopy, výstavy a další akce, jejichž cílem je popularizovat geoinformační technologie, zvyšovat všeobecné povědomí o jejich možnostech a ukázat zájemcům dopad těchto systémů na jejich každodenní život. Letošní ročník bude věnován tématu vody kolem nás, když si připomeneme 5. výročí katastrofálních povodní na Liberecku v roce 2010 a budeme se zabývat problematikou využití map a geografických informačních systémů při řešení povodní a sucha. Kromě hlavního tematického programu ale dostanou prostor také tolik oblíbené geohry, které nám znovu dokážou,

že mapy nám nejen slouží, ale mohou i bavit. Po roce si bude možné opět vyzkoušet deskovou mapovou hru Země démonů, zažít virtuální realitu prostřednictvím brýlí Oculus Rift, virtuálně se projít starým Libercem, poznávat vlně dalekých krajů na Mapě vůni, vyzkoušet další GEOzábavy – geohrátky, geohru a otestovat své znalosti při mapových geohádkách. Návštěvníci se také dozví, jakým způsobem se využívají mapy a prostorové informace při plánování stavby nové přehrady, na co je třeba myslet při budování cyklostezky podél řeky nebo kolik nás stojí povodně. ←

Více informací na www.dnygis.cz

Text: Petr Vondřích

Foto: Irena Košková

NA KRAJI

STAVBOU ROKU SE STALA REKONSTRUKCE DOMU U PÁVA

Hlavní cenu soutěže Stavba roku Libereckého kraje získala rekonstrukce domu U páva v ulici 8. března v Liberci. Svým hlasováním se do soutěže zapojila i veřejnost. Tu nejvíce zaujala obnova vyhlídkové terasy u kaple ve Vranově u Malé Skály a získala tak Cenu sympatie občanů Libereckého kraje. „Vítězství v letošním ročníku si rekonstrukce domu U páva rozhodně zaslouží. Je to ukázka propojení historického domu s moderní přístavbou. Podařilo se zde zachovat a zrenovovat řadu historických detailů, které jsou citlivě sladěny s moderními funkčními prvky,“ vyzdvihl člen rady kraje Vít Příkaský, který je současně předsedou poroty.

Zrekonstruovaný dům U páva zaujal porotu ze všech nejvíce.
Foto: archiv Asano

V LIBERCI PROBĚHL VELETRH POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Po dvouleté odmlce se do libereckého Domu kultury znovu sjeli zástupci více než sedmdesáti organizací Libereckého kraje, které se starají o seniory, zdravotně postižené, lidi bez domova a další, jež se bez jejich pomoci neobejdou. „Každý z nás se přitom může někdy dostat do situace, kterou nebude schopen sám řešit a bude hledat pomocnou ruku pro sebe nebo pro někoho ze svých blízkých,“ zdůraznila náměstkyně hejtmana Lenka Kadlecová. Katalog sociálních služeb v Libereckém kraji najdete na internetové adrese www.datovecentrum.info/katalog.

LIBERECKÝ KRAJ PODPORUJE NANOTECHNOLOGIE

V prostorách krajského úřadu se konala akce Česko je nano, na které se veřejnosti, starostům obcí, zástupcům firem či studentům představily firmy pracující s nanotechnologiemi a předvedly zájemcům své patenty a produkty využívající nanotechnologie. Návštěvníci tak obdivovali nano materiály, které dokáží nahradit části lidského těla, viděli ojedinělé látky na povrchy budov, které mají samočistící vlastnost aktivovanou UV zářením nebo se mohli dotknout speciálních nanotextilií a obdivovat jejich zvláštní vlastnosti. „Chceme v propagaci nanotechnologií pokračovat i nadále tak, aby vešlo do povědomí,

že v této oblasti existují české firmy, které úspěšně působí po celém světě,“ řekl náměstek hejtmana pro ekonomiku Marek Pieter.

NEJLEPŠÍ KRONIKY MAJÍ V DUBĚ A TURNOVĚ

Odborná porota je vybrala za vítěze Soutěže o nejlepší kroniku v Libereckém kraji, která se koná jednou za dva roky. Kronikáři s kronikami soutěžili ve dvou kategoriích, rozdělených podle velikosti přihlášené obce. „Kroniky jsou velmi důležitou součástí historie obcí a jejich tvůrci, tedy kronikáři, dělají obzvlášť významnou činnost. Jejich práce je obdivuhodná a každý své kronice vtiskne něco originálního. Jejich trpělivou práci obdivuji a nesmím si ji cením,“ řekl při slavnostním vyhlášení hejtmán Libereckého kraje Martin Půta.

ZUBNÍ POHOTOVOST VE VEČERNÍCH HODINÁCH, VÍKENEDECH A SVÁTČÍCH OPĚT V PROVOZU

Od 1. října 2015 bude pohotovostní služba zubních lékařů v Libereckém kraji opět doplněna o provoz ve večerních hodinách (18.00–22.00), a to v sobotu, v neděli a ve svátky. Ordinance Liberecká dentální s.r.o., jež bude tuto službu poskytovat, se nachází na adrese: Soukenné nám. 1/121, budova Dunaj – 4. Patro, 460 01 Liberec 1. I nadále bude fungovat zavedený systém služeb zubní pohotovosti. „O víkendech a svátcích v době od 8.00 do 12.00 hodin slouží lékaři v Krajské nemocnici Liberec, a.s. Na Semilsku a Českolipsku pak pohotovost zajišťují jednotliví zubní lékaři ve vlastních ordinacích,“ uvedl radní pro zdravotnictví Petr Tulpa.

O BUDOUCNOSTI ALEJÍ NA FRÝDLANTSKU JEDNÁ KRAJ SE ZÁSTUPCI VEŘEJNOSTI, OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ, STAROSTŮ A ODBORNÍKŮ

Krajští zastupitelé schválili závazek ke spolufinancování projektu *Od zámku Frýdlant k zámku Czocha*, který zahrnuje rekonstrukci vybraných úseků pěti krajských silnic na Frýdlantsku, ve výši 27 mil. Kč a jeho předfinancování. Současně se shodli na tom, že pracovní skupina složená ze zástupců veřejnosti, občanských sdružení, starostů dotčených obcí a odborníků posoudí nezbytnost odstranění některých stromů a náhradní výsadbu nových a bude zastupitelům průběžně podávat informace o své činnosti. „Silnice je nutné opravit, na druhé straně je třeba najít takové řešení, které umožní co nejvíce zeleně zachovat, případně zajistit její náhradní výsadbu,“ doplnil hejtmán Martin Půta. ←

Více informací na www.kraj-lbc.cz/aktuality

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Co nejdřív se vám vybaví při vzpomínce na události 17. listopadu 1989?

LENKA KADLECOVÁ (ČSSD)

Sametová revoluce a období těsně po ní mám spojené s pocitem náhlé absolutní svobody. Bylo mi dvacet, život před sebou, najednou se nám všem otevřely nečekané a netušené možnosti. Pamatuji si, jak jsem začala s ruksakem na zádech autobusy objíždět Evropu.

FRANTIŠEK CHOT (KSČM)

Zklamane naděje milionů lidí. Rozpad republiky. Kapitalismus — statisíce nezaměstnaných, desetitisíce bezdomovců, exekuční mafie, likvidace fungujícího zemědělství a českých potravin, rozkradení stovek továren, vývoz zisků ze zbývajících do zahraničí.

VLADIMÍR RICHTER (ODS)

Studoval jsem druhý ročník VŠ a Martin Šmíd, údajná oběť policie, byl můj spolužák. Vybavuji si i 20. 11., kdy v půl třetí ráno přijeli milicionáři před naši školu, ve které jsme byli zabarikádováni. Měli jsme strach, že se něco stane.

MIROSLAV HUDEC (PRO LK)

Vybavuje se mi chrastivý zvuk tranzistoráčku, na kterém jsem ladil „Svobodu“, abych zjistil, co se vlastně stalo. Také se mi vybavuje zasněžená českolipská náměstí, na které se den ode dne či spíše večer od večera odvažovalo více a více lidí...

VLADIMÍR MASTNÍK (SLK)

Ten večer jsme s přáteli v hospodě na Plouznici hodnotili letní horolezecký zájezd. Pozdě večer přijel kamarád z Prahy, povídal co se tam děje a že se to tím komunistům všechno zhroutí – nevěřili jsme. K radosti nás všech se jim to ale následně opravdu vše zhroutilo.

JAROMÍR BAXA (ZPLK)

Bylo mi sedm, řekli nám, že naše učitelka už není soudružka učitelka, ale paní učitelka, a že soudružka je jen ředitelka, protože byla ve straně. Krátce na to šla naše paní učitelka do důchodu, co se stalo s ředitelkou, nevím. Daleko víc mě ovlivnilo studium v zahraničí, což byl dotek normálního světa. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1

OSOBNOST KRAJE

JAN ŠOLC

Není těžké uhádnout, proč jsme v měsíci, kdy si připomínáme události listopadu 1989, požádali o rozhovor Jana Šolce (77). Občanský aktivista, bývalý vysokoškolský učitel a československý politik, v 90. letech blízky spolupracovník Václava Havla, bytostný demokrat tělem i duší. Za celoživotní práci a dílo získal v roce 2011 Poctu hejtmána.

Když si v loňském roce vybrala mezinárodní konference Forum 2000 jako své hlavní téma „nespokojenou demokracii“, asi málokoho z nás tehdy napadlo, že to nejtěžší má naše mladá, polistopadová demokracie teprve před sebou a že to přijde téměř vzápětí (mám na mysli současnou uprchlickou krizi). V jakém stavu je podle vás právě teď?

Stále ještě v nástupu, v rozběhu. Posud nebylo učiněno nic rozhodného pro zajištění jižní hranice schengenského prostoru, pro regulaci a kontrolu běženeckých proudů. Je to důkaz, že EU není akční. Potřebuje-li Německo při svém „vymírání“ jenom pro tento rok nových 400 tisíc pracovníků, Francie a Švédsko tak 150 tisíc, neznamená to, že se celá Evropa naservíruje na stříbrném tácu všeobecnému chaosu a rozvratu. Poslední zprávy z Německa jsou už znepokojivé. Blízká budoucnost bude o poznání horší. Pokud to vidí někdo optimističtější, víc škodí, než prospívá.

Spousta lidí v mém okolí má na uprchlickou krizi jasný a často vyhraněný názor. Já se k něčemu takovému nemohu stále dopracovat a obávám se, že se mi to ani nepovede. O to víc by mě ale zajímal Váš názor.

Předně rozumím vašemu rozpoložení, dosud nikdy jsem nezaznamenal takovou diverzitu

názorů v té řeckně stovce blízkých mi osob. Steve Pinker a Ted Gurr, dva top analytici vyhlídek světového míru, ještě před několika lety nepokládali za možný ani politický globální konflikt, a vůbec už ne vojenský. Jak se to změnilo! I příčiny jsou zřejmé, už ale mimo vaši otázku. Politika je v té nejstručnější a reálné definici „uměním spravovat společnost a vládnout jí“. Pokud EU, když už tolik zmeškala, bez prodlení nezatroubí k obraně evropských hodnot, učiní tak samy jednotlivé státy, jako např. po předchozích omylech i první Holandsko. Je zřejmé, že to EU nedokáže, což bude její další prohra.

Když člověk sledoval vítání uprchlíků ve východní a západní Evropě, ten rozdíl mezi východní a západní Evropou byl opravdu markantní. Je mezi námi stále opravdu tak hluboký příkop nebo to není tak zlé?

Je to evidentní. Je tu ale rozdíl v zadání. Zatímco stát, politici mají povinnost sledovat široce obecný zájem země, tj. „morálku vnějšího prospěchu“ (v našem případě nedopustit rozvrat nebo chaos), občané na rozdíl od anonymního státu „nadaní srdcem“, mají naslouchat svědomí a pomáhat těm, kdo jsou hnáni cestou. Jak jsme to viděli už v Makedonii, kde chudí venkované jako první chystali běžencům balíčky potravin. Stejně tak v Rakousku, Itálii neřku-li v Německu. U nás to zachraňovali především mladí z charitativních organizací neboli „pravdoláskaři“, jak je dehonestují cynici. Řeknu to záměrně stroze: stát nesmí v politickém rozhodování zohledňovat „ty dětské oči“; naopak pro jedince, demokrata by to mělo být výzvou. Tak by měla komplementárně fungovat demokratická společnost. „Tak demokracii už bychom měli. Ještě ty demokraty,“ jistě známe.

- 1 | 17. listopad 1989 zastihl Jana Šolce, absolventa Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, jako betonáře a montéra. Komunistický režim mu celých dvacet let žádnou jinou práci nedovolil. Foto: Roman Dobeš
- 2 | V letech 1996–1999 pracoval Jan Šolc v Kanceláři prezidenta republiky Václava Havla jako ředitel odboru vnitřní politiky. Foto: archiv J. Šolce
- 3 | Jan Šolc patří k pravidelným delegátům prestižní mezinárodní konference Forum 2000. Foto: Roman Dobeš

2

3

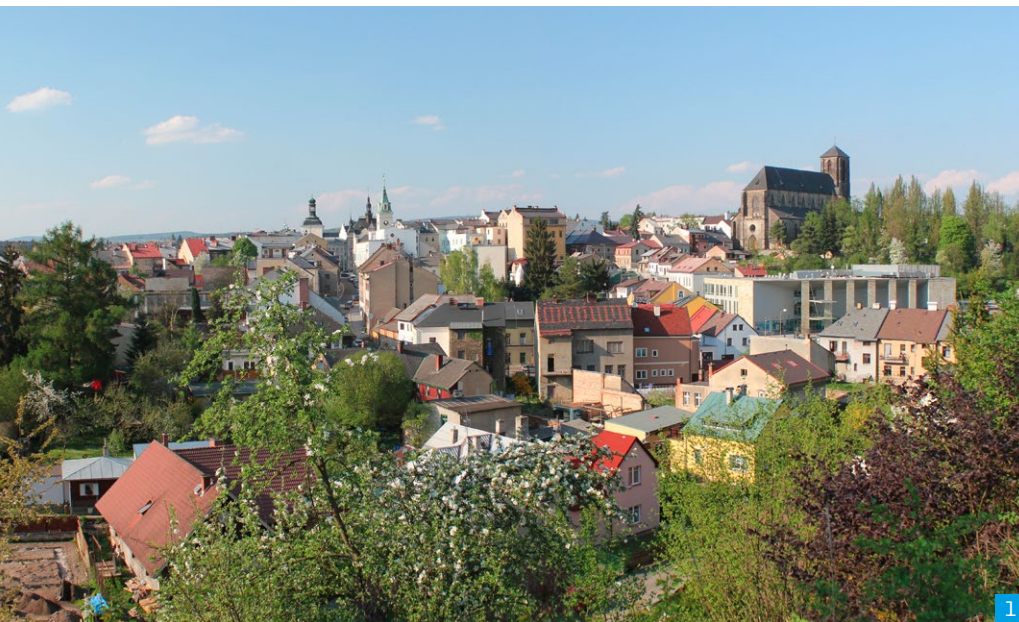
Jedním z hlavních hesel listopadu 1989 byl návrat do Evropy. Při pohledu na současné chování nejvyšších zástupců České republiky a také názory většiny našich spoluobčanů to ale spíš vypadá, jako bychom z té Evropy chtěli zase pryč. Co si o tom myslíte?

Chtěli jsme do Evropy a dostali jsme mnoho i záštitu silného bavorského státu s jeho ekonomikou, dotace EU, viditelné na každém kroku. Byla tam pro nás ale taky odpovědnost a povinnosti, např. v obraně. S tím jsme nějak nepočítali. Nemluvíme o tom, že si tu partaje hřejí své polívky. Stejně tak podpora uprchlíků hnaných válkou zůstává pevným kamenem evropských hodnot. Nenávistníci a cynici vám budou ale bona fide snášet důkazy, proč to není možné.

Jakou hlavní myšlenku bychom si měli odnést z události listopadu 1989 do dalších let?

Asi překvapím, ale je tu daleko starší nesplacený dluh, geniální Masarykův program obrody: Nebát se a nekrást. To vystačí nadlouho. Změnu nepřivodí politika, ale sebezdokonalování, sebezdělávání, slušnost. „Kde není národ (mravně) zachovaný a vzdělaný, tam je marné svrhovati revolucemi staré pořádky, neboť zase se dříve nebo později všechno zlé navrátí.“ Karel Havlíček. ←

Text: Petr Vondřich

1

- 1 | Počátky města Turnov sahají až do 13. století.
Foto: Miloslav Rejha
- 2 | Manželé Šámalovi provozují v Dolánkách restauraci Ábelův mlýn, kterou najdete nedaleko Dlaskova statku.
Foto: Petr Vondřich
- 3 | Ve špercích společnosti Belda Factory se snoubí tradice, kvalita ručního zpracování a moderní design.
Foto: archiv Belda Factory
- 4 | Konec července patří na Kozákově každým rokem skateboardistům z celého světa. Foto: Lada Nayevo pro CGSA
- 5 | Mezi přednosti kavárny Panorama patří nejen daleké výhledy. Foto: archiv Panorama Café

2

KRAJEM

TURNOV

Často se říká, že kdyby si starší lidé z našeho kraje měli zde vybrat nejpříhodnější místo k žití, byl by to Turnov. A jako hlavní důvod se uvádí jeho geografická poloha – jinými slovy, když je všude jinde v kraji ještě spousta sněhu, v Turnově se už o slovo hlásí jaro. Ale nic z toho není pravda. Ve skutečnosti by totiž v Turnově chtěli žít úplně všichni! Vstupní brána do Českého ráje toho totiž nabízí mnohem víc než jen výhodnou polohu. A dokonce i mnohem víc než své vyhlášené drahokamy a český granát. Něco, co se nedá koupit. Příjemnou atmosféru a pohodu. V Turnově na ni narazíte na každém kroku. Třeba hned kousek za náměstím Českého ráje, v malé uličce u kostela sv. Mikuláše, v kavárně [Panorama](#), kde na vás kromě skvělé kávy a očekávaného výhledu na město, čeká také unikátní zelená stěna plná živých rostlin od společnosti [Archvegetal](#). Opět nedaleko hlavního turnovského náměstí, tentokrát ale za kostelem sv. Františka, můžete navštívit obchod Naše marmeládovna a ochutnat v něm vyhlášené [Marmelády z Ráje](#). Odtamtud už je to jen kousek do [Muzea Českého ráje](#), kde si můžete prohlédnout bohaté sbírky archeologie, etnologie, mineralogie, historie a umění. Velká očekávání provázají chystanou expozici horolezectví, která vzdá hold všem legendám tohoto sportu. Jednou z největších z nich je Josef Rakoncaj, jehož rodinná firma [Sir Joseph](#) vyrábí v Turnově již od začátku 70. let péřové expediční vybavení. Turnov se

ale ve světě proslavil především díky svým drahokamům a jejich následnému mistrnému zpracování. To, že se jedná o stále víc než živou tradici, dokazuje např. firma [Belda Factory](#), která v letošním roce oslavila sto let od založení a zároveň pravidelně sklízí úspěchy v prestižních cenách Czech Grand Design. O tom, že Turnov rozhodně nežije jen ze své minulosti, svědčí také příběh Štěpána Malého a Adama Pelce, jejichž ručně vyráběné skateboardy [Restart](#) zná doslova celý svět. Přidáme-li k tomu závod mistrovství světa v downhillovém skateboardingu [Kozákov Challenge](#), který se každý rok koná na bájně hoře Kozákov, z Turnova se rázem stává centrum českého skateboardu. Aktuálně největší turnovskou sportovní událostí je ale bezesporu nový zimní stadion, který byl v [Maškově zahradě](#) slavnostně otevřen 28. října. Další moderní stavbou, která v Turnově nedávno vyrostla, je budova kulturního centra [Střelnice](#). To, co ale dělá Turnov Turnovem, je také jeho výjimečné okolí. Krátkou procházkou se dostanete do všemi Turnováky milovaných Dolánek, kde si určitě všimnete nejen [Dlaskova statku](#), vyhlášené památky lidové architektury, ale také útulné restaurace [Ábelův mlýn](#). Stejně milá atmosféra na vás čeká na nedalekém starobylém [statku v Ondříkovicích](#), který s citem zrekonstruoval Dalibor Cidlinský. ←

Text: Petr Vondřich

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedou je Petr Vondřich. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 11/2015 vyšlo 1. listopadu 2015, uzávěrka byla 15. října 2015.

www.kraj-lbc.cz